

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

Hafta Tatili Kanunu (1924)

- Bu düzenlemeye göre; fabrika, imalathane, tezgâh, dükkân, mağaza, yazıhane, ticarethane, sınai ve ticari tüm kuruluşların **haftada bir gün çalışmamaları** zorunlu tutulmuştur.
- Yasaya göre resmi dairelerle genel, özel, ticari ve sınai herhangi bir kuruluşta hizmetli ve işçilerin **haftada altı günden fazla çalıştırılmaları yasaklanmıştır.**
- Yasada hafta tatilinden muaf olan kuruluşlar belirlenmiş ise de burada çalışanların **dönüşümlü olarak haftada 1 gün tatil** yapmaları öngörülmüştür.

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

Hafta Tatili Kanunu (1924)

Yasa tüm Türkiye'de geçerlidir ancak **nüfusu 10.000 ve üstünde olan yerleşim birimlerinde uygulanacaktır.**

- 1927'de toplam nüfusun sadece % 17,24
- 1935'de toplam nüfusun sadece % 16,93
- 1940'da toplam nüfusun sadece % 18
- 1945'te toplam nüfusun sadece % 18,4
- 1950'de toplam nüfusun sadece % 18,7
- 1955'de toplam nüfusun sadece % 22,5
- 1960'da toplam nüfusun sadece % 25,9

10.000 ve üstü nüfusun olduğu yerleşim birimlerinde yaşamaktaydı.

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

YASAL DÜZENLEMELER

Takrir-i Sükûn Kanunu (1925)

- Bu yasa 4 yıl yürürlükte kalmış ve hükümete olağanüstü yetkiler vermiştir.
- İstiklâl Mahkemeleri kurulmuştur, muhalif gazeteler ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası bu kanuna dayanarak kapatılmıştır.
- Bu yasa ile **çalışma ilişkileri alanında bir düzenleme yapılmamıştır** ancak hükümete tanınan olağanüstü yetkiler dolayısıyla çalışma ilişkileri alanında da bazı olumsuz sonuçlar doğurmuştur.
 - 1923-1925 arasında İstanbul'da **sol hareket** ve **işçi hareketi** bastırılmıştır.
 - İşçi kesimine yönelik çıkan olan Aydınlık ve Orak-Çekiç isimli yayın organları kapatılmıştır.
 - Aydınlık çevresinden bazı isimler İstiklal Mahkemelerinde yargılanmış ve mahkûm edilmişlerdir.

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

Medeni Kanun (1926)

Çalışma ilişkileri açısından derneklerle ilgili bir düzenleme getirmiştir, 1924 Anayasasının ruhuna uygun olarak **dernekler serbest kuruluş ilkesine** uygun olarak kurulabilir.

Borçlar Kanunu (1926)

Bu yasa doğrudan çalışma ilişkilerini düzenleme amacını taşımasa da önemli bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Bireysel iş ilişkisiyle ilgili düzenlemeler HİZMET SÖZLEŞMESİ başlığı altında yapılmıştır.

İşçi ve işveren arasındaki hizmet sözleşmesi yasaya ve ahlaka aykırı olmadıkça **SERBESTİ İLKESİ** çerçevesinde bağitlanacaktır.

Bu bağlamda Yasa özgürlükçü ve bireycidir. Hizmet sözleşmesi hakkında ayrıntılı ve sistematik bir düzenleme yapılmıştır.